

Summary

During a rescue archaeological excavation carried out in Popůvky (Brno-Country District), on Plot No. 1624/35 in Vintrovna Street, a total of four sunken features were investigated in connection with the construction of a storage hall. The discovered pits represent a further excavated part of a known Linear Pottery culture settlement, which had already been partially investigated in 2014 (Přichystal 2015).

Marek Lečbych

Pozořice (okr. Brno-venkov)

„Spodní lány“, parc. č. 1730/21, 1730/16.

Moravská malovaná keramika (neolit). Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum. AMČR: M-202504189.

Lokalizace: WGS-84: 49.2002928N, 16.8008181E

V roce 2025 proběhl záchranný archeologický výzkum v místě novostavby areálu Metaltrade, který zachytil severně od pramenišť Tvaroženského potoka dva osamocené sídlištní objekty z období kultury s moravskou malovanou keramikou. Po typologické stránce mohlo jít snad o menší hliníky určené k exploataci sprašové hlíny, nebo stavební jámy na ploše nezaznamenaných konstrukcí nadzemních domů.

Literatura

AMČR: Záznam M-202504189 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504189>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out at the site of the newly constructed Metaltrade halls (Pozořice cadastral area, Brno-Country District), which revealed two isolated settlement features of the Moravian Painted Ware culture north of the Tvaroženský Stream spring area. In terms of typology, these may represent small clay pits or construction pits associated with surface-level structures of above-ground houses that were not detected.

Petr Kos

Prostějov (k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov)

„Trávníky“, parc. č. 741/1, 742/3 a 742/4.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202502622.

Lokalizace: S-JTSK: -556410.36, -1133650.48

Ve dnech 22. října až 11. listopadu 2024 proběhl v doposud nezastavěném prostoru semknutém mezi ulicemi Marie Pujmanové, Frébortova, Kopečného a Střížova v Prostějově-Vrahovicích záchranný archeologický výzkum vyvolaný stavbou kliniky jednodenních operací společnosti MEDIHOPE. Na skryté ploše s výměrou cca 3.500 m², situované v nejzápadnější části polohy „Trávníky“, byl zachycen okraj rozsáhlé staro-neolitické sídlištní aglomerace (Fojtík 2013; 2024a; 2024b) rozprostírající se při soutoku říček Hloučely a Romže (dále pokračujících jako řeka Valová, významnější pravostranný přítok řeky Moravy). Kultuře s lineární keramikou náleží

čtyři desítky objektů souvisejících se dvěma částečně odkrytými stavebními komplexy dlouhých domů (tvořených objekty 503–510, 511–535, 539–541, 543, 544). Postlineárnímu osídlení nejbližšího okolí místa výzkumu nasvědčuje lengyelská keramika v horních partiích (tj. zánikovém horizontu) větších sídlištních objektů 535 a 538.

Literatura

AMČR: Záznam M-202502622 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202502622>.

Fojtík, P. 2013: *Nálezová zpráva Vrahovice 2012, „RD manželů Spíchalových na pozemku parc. č. 748/33, k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov“*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 55/13. Uloženo: Uloženo: archiv Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202300686. Dostupné také z: <https://doi.org/10.60585/M-TX-202300686>.

Fojtík, P. 2024a: *Nálezová zpráva „ZTV pro výstavbu 9 RD v lokalitě Trávníky, k. ú. Vrahovice“, č. akce 505/23*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 203/24. Uloženo: archiv Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Fojtík, P. 2024b: *Prostějovská archeologie aktuálně. Osada prvních moravských zemědělců v Prostějově-Vrahovicích. Řádky PRO Vás. Kulturně-osvětový věstník prostějovský 2024(4), 30–31.*

Summary

A rescue archaeological excavation carried out in advance of the construction of a surgery clinic operated by MEDIHOPE in Prostějov (Vrahovice cadastral area, Prostějov District) uncovered the peripheral part of an Early Neolithic settlement represented by approximately 40 features, predominantly associated with two partially exposed complexes of Linear Pottery culture longhouses.

Pavel Fojtík

Prštice (okr. Brno-venkov)

„Močáry“.

Neolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. AMČR: M-9002615A.

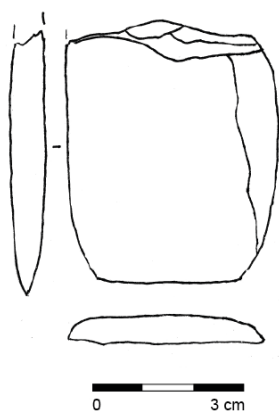
Lokalizace: WGS-84: 49.1077994N, 16.4840008E

Při povrchovém průzkumu v poloze Prštice – „Močáry“ byly v blízkosti silnice Silůvky–Ořechov nalezeny I. Ondráčkem náhodně pravěké artefakty. Poloha je situována na velmi pozvolném svahu směřujícím od obce Prštice s jihovýchodním sklonem mezi 260–270 m n. m. Mezi nalezenými artefakty lze identifikovat kamennou industrii patrně neolitického stáří. Broušenou kamennou industrii reprezentuje plochá sekerka (obr. 16). Její břitová část je zachována a je zbroušena do rovného ostří, týlová část byla odlomena. Podle makroskopického zhodnocení se jedná o metabazit typu Želešice. Nalezené artefakty souvisí zřejmě s lokální výrobní a exploatační oblastí zdrojů metabazitů typu Želešice a zároveň se zdroji rohovců typu Krumlovský les.

Z uvedené polohy se jedná o první doklady aktivit z mladší doby kamenné. Více poznatků může přinést podrobnější průzkum.

Literatura

AMČR: Záznam M-9002615A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002615A>.

Obr. 16. Prštice. Kamenná sekerka. Kresba M. Kuča.
Fig. 16. Prštice. Stone axe. Drawing by M. Kuča.

Summary

During a surface survey in the Prštice – ‘Močáry’ field (Brno-Country District), in the vicinity of the Silůvky–Ořechov road, several prehistoric artefacts were discovered. From a small assemblage of lithic artefacts of probable Neolithic origin, a fragment of a Želešice-type metabasite axe is of particular interest (Fig. 16). These finds represent the first evidence of activity from the Neolithic period at this site. Further information may be provided by more detailed investigation.

Martin Kuča, Ivo Ondráček

Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov) „Dolní újezd“.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202601046.

Lokalizace: S-JTSK: -536375.35, -1137548.63

V červnu 2025 bylo v rámci archeologického dohledu na stavbě opravy vodovodu na katastru Dluhonic zdokumentováno soujání datované na základě získaného materiálu do období kultury s lineární keramikou. Prozkoumaná nálezová situace navazuje na předchozí zjištění učiněná při výzkumech stavby dálnice D1 (Vrána 2018).

Literatura

AMČR: Záznam M-202601046 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202601046>.
Vrána, J. 2018: Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 59(1), 135.

Summary

In June 2025, an archaeological watching brief during water pipeline repair works in the ‘Dolní újezd’ field (Dluhonice cadastral area, Přerov District) documented a pit cluster dated on the basis of recovered material to the Linear Pottery culture.

Marek Kalábek

Rataje (k. ú. Rataje u Kroměříže, okr. Kroměříž) „Hatě“, parc. č. 1555.

Neolit. Sídliště, nález v druhotné poloze. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. AMČR: M-202500963.

Lokalizace: WGS-84: 49.2705800N, 17.3290600E

V termínu 18. 3. až 2. 5. 2025 byl proveden záchranný archeologický výzkum v katastrálním území Rataje u Kroměříže vyvolaný stavbou nového areálu kompostárny a sběrného dvora v bezprostředním sousedství areálu zemědělského družstva (severovýchodní cíp polní trati s pomístním názvem „Hatě“). Kromě nálezů souvisejících se sídlištěm starší doby železné (viz oddíl Doba železná) bylo ve výplních exkavovaných objektů jako starší intruze nalezeno také několik předmětů dokládajících zde existenci neolitické sídlištní komponenty. Jednalo se o drobnou kamennou sekerku lichoběžníkovitého tvaru a kolekci štípaných kamenných nástrojů, které představují tradiční náplň sídlišť doby kamenné. Ke zmíněnému neolitickému sídlišti mohou patřit i některé další prozkoumané objekty sídlištního rázu, které však neposkytly kvůli absenci materiálu dostatečnou oporu pro jejich přesnou dataci.

Literatura

AMČR: Záznam M-202500963 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202500963>.

Summary

In 2025, a rescue archaeological excavation was carried out in Rataje (Rataje u Kroměříže cadastral area, Kroměříž District), prompted by the construction of a composting plant and waste collection centre. In addition to Hallstatt-period finds, evidence of Neolithic occupation was identified in the form of a stone axe and chipped stone industry. These artefacts represent older intrusions within later features, while other investigated features with minimal chronologically sensitive material likely belong to the same phase.

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Rokytnice (k. ú. Rokytnice u Přerova, okr. Přerov) „Za Oborou“, parc. č. 484/31.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.
AMČR: M-202504628.

Lokalizace: S-JTSK: -538537.89, -1135920.75; -538539.09, -1135887.35; -538493.88, -1135848.34; -538473.18, -1135883.35

V září až prosinci 2025 prováděli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranné výzkumy na stavbě dálnice D55. V poloze Rokytnice – „Za Oborou“ bylo prozkoumáno celkem 267 objektů datovaných do neolitu (kultura s lineární keramikou), doby železné (laténská kultura) a časného středověku (doba hradištní) a tři kostrové hroby ze starší doby bronzové. Lokalita se nachází severně od obce na mírném svahu obráceném k jihovýchodu v nadmořské výšce 220 m. Na lokalitě byl prozkoumán kompletní půdorys neolitického dlouhého domu s rozměry 18 × 6 m (struktura 01), včetně stavebních jam podél jeho delších stěn a několika hliníků a zásobních jam v okolí. Ze zásypů neolitických objektů byly získány zlomky keramických nádob, mazanice, dvoudílných ručních mlýnů a kamenných nástrojů (broušená sekerka). Nově prozkoumané nálezové situace souvisí s již v minulosti známým nalezištěm (Šmíd 2004; Schenk, Přichystal 2025).